

« zurück blättern vor »

STRUCLA subst. f. (m.), ab 1471; auch *strucel*, *strycel*, *sztrucla*. 1) ‘längliches, süßes Milchbrötchen, gefüllt mit Pflaumenmus, Mohn usw.’ – ‘podłużna, słodka bułka drożdżowa, nadziewana powidłami, makiem itp.’: 1471 AKH XVI 381, STP *Item pro eadem tota die exposui struczlas 6 1/2 et semellas pro 4 grossos, struczle vero per 4or denarios.* o 1468–1498 RocznHist XV 229, STP *sthrucel pro octo trinariis.* o (1690) 1762 Schreib 197, MAY *strycel – ftrucla.* o 1770–1777 Zab.9 375 Eyss., L *Na wsi iągły, wyborny szczaw, i iarmusz mnogi, Daley strucle sążniste, kołacze, pirogi.* o 1776 Dudz 59, MAY *Strucla – pirog duży podługowaty, w pośrzodku wzdłuż kręcony.* o 1850 Padał.Pok. 73, DOR *Stół był pokryty sianem, na stole było mnóstwo strucli, pirogów z powidłami i makiem.* o (1854) 1938 Zawadzka 276 *ciasto [...] zwinąć szczelnie w trąbkę, aby strucel był gładki i pozorny.* o 1900–1903 GŁO *Na jednej z miniatur pontyfikatu Erazma Ciołka, przedstawiającej święcenie święconego z końca XV w. [...] leżą na stole dwie strucle kształtu nie różniącego się niczem od dzisiejszych.* o (vor 1939) 1947 Disslowa 264 *Blacha na strucle powinna być wąska i wysoka, aby strucla rosta w górę.* o 1947 Szczur.Piek. 50, DOR *Strucle piec trzeba przy miernej temperaturze.* – STP, CN, TR, L, SWIL, SW, DOR. 2) ‘Wächter, Hausmeister’ – ‘stróż, dozorca’: 1885 Kolce nr 2 s.1, WIECZ *Ostrożnie Franek – bo ktoś kapuje! Fracha, brachu! – to ino struclowi się śni, że ludziska kradną.* o [LBel.] 1911 Trub.nr 10 s.2, WIECZ *Obaczywszy co się święci, świsnął na cate Powiśle i zaraz ci kupa struclów i stojących zleciała.* – nur SW (gm.). o **Var:** *strucel* subst. m., 1468–1498 RocznHist XV 229, STP o [LBel.] 1911 Trub.nr 10 s.2, WIECZ – STP, SW (gm.), DOR (rzad.) sowie BAN (obs.); *strucla* subst. f., 1471 AKH XVI 381, STP – STP, CN, TR, L, SWIL, SW, DOR; *strycel* subst. m., [hapax] (1690) 1762 Schreib 197, MAY; *sztrucla* subst. f. – SW (gw.). o **Etym:** mhd. *strützel*, *strutzel* subst. m., ‘längliches Brot von feinem Mehl, Stollen’, LEX, nur für Inh. 1. o **Konk:** †*strudel*. o **Der:** *strucelka* subst. f., (†1912) 1948–1952 Prus Now.I 285, DOR, zuerst geb. BAN; *struclany* adj., zuerst geb. BAN; *struclowy* adj., [hapax] 1872 Kłosy 340, DOR, zuerst geb. SW; *strucelek* subst. m., zuerst geb. SW. ❖ Dudz[ínski], MAY hält *strucla* für ein “ungewöhnliches” Wort. *Strycel*, das wohl nur bei Woyna (Danzig 1690) erscheint, ist vielleicht ein lokaler Germanismus; Schreib[er], MAY bezeichnet es in seinem Nachdruck von Woyna (Danzig 1762) als volkstümlich (*używane przez pospólstwo*, MAY[ENOWA]), was sich wohl auf die niedrige Umgangssprache in Danzig und Westpreußen bezieht.

« zurück blättern vor »